

Σκέψεις για την Τεχνολογία και την Φυσική Αγωγή

Ο εκπαιδευτικός, στην πορεία του χρόνου και ανάλογα με τα πιθανά προβλήματα που αντιμετώπιζε κατά την εκπαιδευτική διαδικασία για την επίτευξη του μαθησιακού στόχου αναζητούσε επιπλέον βοήθεια. Η βοήθεια αυτή τις περισσότερες φορές είχε την μορφή μιας εφαρμογής της τεχνολογίας που χρησιμοποιούταν ως εποπτικό μέσο. Κάθε φορά η τεχνολογία ανανεωνόταν και κάθε τι νεότερο αναφερόταν ως Νέες Τεχνολογίες (ΝΤ). Διαχρονικά ο όρος Νέες Τεχνολογίες άρχισε να γίνεται συνώνυμο της υψηλής Τεχνολογίας, δηλαδή της τεχνολογίας των υπολογιστών και συμπεριέλαβε ένα ακόμη όρο τις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).

Κάθε τεχνολογικό μέσο που χρησιμοποιήθηκε στην εκπαίδευση ως εποπτικό μέσο αξιολογήθηκε στην πορεία του χρόνου από ερευνητές για την αποτελεσματικότητά του. Στο σύνολο τους οι έρευνες καταγράφουν μια θετική επίδραση των Νέων Τεχνολογιών στην μάθηση, όταν χρησιμοποιούνται σωστά ενταγμένες μέσα στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Οι Νέες Τεχνολογίες όμως αποτελούν ελκυστικά περιβάλλοντα για τους νεαρούς ιδιαίτερα και εκτός σχολείου. Έτσι αντίστοιχες έρευνες δείχνουν πως η μεγάλη χρονικά ενασχόληση με τις Νέες Τεχνολογίες δημιουργεί προβλήματα υποκινητικότητας αφού καθλώνει τους χρήστες.

Αυτή η υποκινητικότητα η προερχόμενη από την χρήση των Νέων Τεχνολογιών είναι και η πρώτη μεγάλη αντίθεση της με οποιοδήποτε τρόπο ενσωμάτωσής τους στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής. Το βασικό ερώτημα που τίθεται σχεδόν πάντα είναι: Είναι δυνατόν να χρησιμοποιήσουμε Νέες Τεχνολογίες στη Φυσική Αγωγή;

Η απάντηση σαφώς και είναι ΝΑΙ. Για πολλούς λόγους βέβαια. Πρώτα από όλα η Φυσική Αγωγή είναι ένα σημαντικό μάθημα που συνδυάζει ένα εύρος εκπαίδευσης κατά το αρχαιοελληνικό «Νους υγιής εν σώματι υγιή».

Πέρα από την φυσική δραστηριότητα, την κίνηση, την άσκηση, τον αθλητισμό στη Φυσική Αγωγή καλλιεργούνται γνωστικές λειτουργίες που έχουν να κάνουν με μια απόκτηση πληροφοριών και μετασχηματισμό τους σε γνώση για την δια βίου υιοθέτηση στάσεων και αντιλήψεων σχετικών με ένα υγιεινό τρόπο ζωής.

Συνεπώς ο όγκος πληροφοριών που πρέπει να διακινηθεί από τον καθηγητή Φυσικής Αγωγής είτε με τη μορφή κινητικών δεξιοτήτων ή είτε με τη μορφή γνωστικών δεξιοτήτων είναι πολύ μεγάλος. Να λοιπόν το πρόβλημα που έχει να επιλύσει ο εκπαιδευτικός που διδάσκει το μάθημα της Φυσικής Αγωγής. Στην διδακτική μονάδα έχει να κάνει πολλά περισσότερα από όλους τους άλλους συναδέλφους του.

Η τεχνολογία και μάλιστα οι Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας έχουν τη δυνατότητα να βοηθήσουν τον καθηγητή Φυσικής Αγωγής σε μια πληρέστερη με τη μορφή πολυμέσων μετάδοση των πληροφοριών μειώνοντας τον χρόνο λήψης και κατανόησης από τον μαθητή. Έτσι μπορούμε να ισχυριστούμε πως θα απομείνει σημαντικά περισσότερος χρόνος για κινητική δραστηριότητα.

Η αιχμή του δόρατος στη σημερινή εποχή για τις ΤΠΕ είναι το Διαδίκτυο και οι εφαρμογές του. Η σημαντικότερη από αυτές είναι η διασύνδεση χρηστών και υλικών ανεξάρτητα από απόσταση χώρο και χρόνο. Σημαντική επίσης είναι και η διάθεση πληροφοριών με πολλές μορφές (κείμενο, εικόνες, ήχοι, κινούμενες εικόνες και όλα αυτά διασυνδεδεμένα με τη μορφή υπερμέσων δημιουργώντας περιβάλλοντα αλληλεπίδρασης και ατομικής διαδρομής πρόσβασης).

Η χρήση εφαρμογών του Διαδικτύου μπορεί να βοηθήσει τον εκπαιδευτικό Φυσικής Αγωγής να μεγαλώσει ακόμη περισσότερο τον χρόνο επαφής με τους μαθητές του και την τάξη του. Έτσι μπορεί αυτή η διαδικασία επέκτασης των δράσεων του μαθήματος πέρα από τα στενά όρια του σχολείου να πάρει τη μορφή μιας συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Μέσα από αυτή τη μορφή εκπαίδευσης ο καθηγητής Φυσικής Αγωγής έχει τη δυνατότητα να κερδίσει περισσότερο χρόνο για πραγματική κινητική δραστηριότητα περισσότερο παιχνίδι στο σχολείο περισσότερη επικοινωνία εξατομίκευση της επαφής με κάθε μαθητή περισσότερη σε όγκο και πληρέστερη πληροφορία με πιθανό καλύτερο μαθησιακό αποτέλεσμα.

Ποιος κερδίζει και ποιος χάνει από μια τέτοια προσέγγιση; Μεγαλύτερα κέρδη έχει ο μαθητής αφού στο δικό του ρυθμό και χωροχρόνο αποκτά πληρέστερη πρόσβαση σε μαθησιακά υλικά. Εξάλλου τα περιβάλλοντα αυτά είναι πλέον προέκταση της καθημερινότητας του νεαρού μαθητή και έτσι δεν θα αισθάνεται πως είναι αποκομμένα από το άλλο αγαπημένο του μάθημα τη Φυσική Αγωγή. Κερδισμένη είναι σίγουρα η πλευρά της Φυσικής Αγωγής ως επιστημονικού πεδίου και ως μαθήματος του αναλυτικού σχολικού προγράμματος. Χαμένος θα μπορούσαμε

να πούμε πως είναι ο καθηγητής Φυσικής Αγωγής....και αυτό γιατί θα πρέπει να επεκτείνει τις δραστηριότητες εκπαίδευσης και εκτός σχολείου, εκτός τυπικού ωραρίου. Είναι όμως έτσι; Η μήπως είναι ο μεγάλος κερδισμένος αφού έχει πλέον τη δυνατότητα να ολοκληρώνει αποδοτικότερα το εκπαιδευτικό του έργο;

Παναγιώτης Αντωνίου

Αναπληρωτής Καθηγητής

Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης